

FIRST LANGUAGE DUTCH

0503/01

Paper 1 Reading

May/June 2018

INSERT

2 hours

READ THESE INSTRUCTIONS FIRST

This Insert contains the reading passages for use with the Question Paper.

You may annotate this Insert and use the blank spaces for planning. This Insert is **not** assessed by the Examiner.

LEES EERST DE VOLGENDE INSTRUCTIES

Dit tekstboekje bevat de leesteksten die bij het examen horen.

Je mag aantekeningen maken in het tekstboekje en de open ruimtes erin gebruiken om antwoorden in het klad op te schrijven. Het tekstboekje wordt echter **niet** beoordeeld door de examiner.

This document consists of **5** printed pages and **3** blank pages.

Lees tekst A en beantwoord vraag 1 in je vragenboekje.

TEKST A

Leren leren

Het is woensdagmiddag. Op een Montessori-school in Amsterdam krijgen zes leerlingen uit 3 mavo en 3 havo les in hoe ze moeten leren. Ze hebben allemaal zwakke rapporten, sommigen door gebrek aan concentratievermogen en motivatie en anderen door problemen met plannen. Maar ze willen ook allemaal over naar de vierde. De schoolleiding heeft ze aangemoedigd om een cursus 'leren leren' te volgen. De training wordt gegeven door psychologiestudent Bart Sanders. Hij werkt voor een studentenbedrijf dat workshops op scholen geeft over hoe om te gaan met leerstof, afleiding en dingen die scholieren lastig of saai vinden. Sanders vraagt de leerlingen wat hen motiveert om hun huiswerk te doen. Meest genoemd: 'Dat het van mijn moeder moet.' Sanders: 'Misschien kun je eens vragen aan je moeder of ze je wil overhoren, zodat ze stopt met aandringen dat je moet leren. En verder?' 'Je diploma halen,' zegt een meisje. Op één na hebben deze leerlingen uitgesproken en ambitieuze ideeën over hun toekomstige ik:

- 'Naar de sportacademie om gym te geven aan mariniers.'
- 'Criminologie, en als dat niet lukt: advocaat worden.'
- 'Naar de modeacademie en anders accountant of advocaat.'
- 'Biologie doen in Delft. En dan naar het CERN' ('Europese Organisatie voor Nucleair Onderzoek' in Geneve.)

'Oké,' zegt Sanders. 'Maar stel, je hebt morgen een toets voor Duits. En je weet dat je criminologie wilt gaan doen, maar dat is heel ver weg. Hoe zorg je er dan voor dat je een voldoende haalt?' De toekomstige criminologe: 'Gewoon denken aan rijk worden, ja?'

Sanders gelooft 'dat de overtuigingen die je hebt over de rekbaarheid van je intelligentie, talenten en capaciteiten, sterke invloed hebben op hoe jij jezelf kunt ontwikkelen op school.' Deze aanname is gebaseerd op een theorie van een Amerikaanse psycholoog. De essentie: als je erop vertrouwt dat je kunt leren door oefening, neemt je leervermogen toe, je krijgt dan een 'groeimindset'. Omgekeerd staat het geloof dat je aanleg moet hebben om iets echt goed te kunnen – een 'vaste mindset' – je ontwikkeling in de weg. Het klinkt goed, maar kun je, als je altijd hebt geloofd dat je ergens aanleg voor moet hebben, jezelf overtuigen van het voordeel om dat idee te laten varen?

Volgens biologiedocent en 'positief' psycholoog Angelique Verminnen is deze methode van leren een reactie op de algemene frustratie om meteen te moeten presteren. 'Iedereen is de constante druk spuugzat. Als een kind lekkerder in zijn vel zit, leert het beter.' Verminnen vertelt over ouders die tegen hun dochter van elf zeiden: 'Je moet heel erg je best doen. Als je naar het vwo mag, krijg je van ons een paard.' Dit soort opmerkingen werken averechts. Ze leggen een druk op kinderen waardoor ze juist minder ontspannen zijn. Verminnen heeft de angst onder leerlingen dat ze niet goed genoeg zijn, steeds erger zien worden. 'Iedereen – het ministerie, ouders, scholen – zit elkaar op te jagen. Niks is goed genoeg. Ik zie leerlingen steeds vaker gebukt gaan onder een te hoge lat.' Dat zelfs de minister van Onderwijs het gevoel heeft dat er op school te veel nadruk ligt op presteren, blijkt ook wel uit hoe hij de toekomst van het Nederlandse onderwijs ziet. Het nieuwe beleid draait erom dat leerlingen behalve 'vaardig' ook 'aardig' en 'waardig' worden.

Maar legt het idee dat het aan je mindset ligt hoe goed je kunt leren geen druk op leerlingen, omdat het dan hun eigen schuld is als ze blijven zitten? Dat is een kwestie van goed uitleggen, zegt Verminnen. Het draait er volgens haar om dat leerlingen niet in alles het beste uit zichzelf hoeven te halen. Dat ze een jaar mogen blijven zitten. En dat ouders hun kind geen paard geven voor een vwo-advies.

Hoe goed de methode de leerlingen op de Montessori-school zal helpen: de toekomst zal het leren. Maar in mijn oren, die aan een hoofd vastzitten dat nogal eens last heeft van een vaste mindset, klinkt de aanpak van Bart Sanders heel handig. Het opent een wereld van mogelijkheden. In elk geval handiger dan geloven dat je alleen dat moet doen waar je geen fouten in maakt, of dat het van je moeder moet of: 'gewoon denken aan rijk worden, ja?'.

50

Lees tekst B en beantwoord vraag 2 in je vragenboekje.

TEKST B

Het recht om fouten te maken

Loslaten. Het woordje lijkt simpel genoeg maar ik heb er jarenlang mee geworsteld. Zeker daar waar het op mijn kinderen aankomt, heb ik ze, als ik erop terugkijk, te vaak en te veel willen behoeden voor het maken van fouten. Of althans voor datgene wat ik als “fout” bestempelde.

Neem bijvoorbeeld hun middelbare schooltijd. Omdat ik vroeger een ijverige student was die hoge punten haalde, ging ik er voetstoots vanuit dat mijn zoon en dochter dat ook wel zouden doen. Maar in werkelijkheid bleek dit heel anders. Mijn zoon, gezegend met een goed stel hersens, deed vooral zijn best om huiswerk voor zich uit te schuiven. En dochterlief wist met hard werken weliswaar mooie resultaten neer te zetten, maar had al snel andere prioriteiten dan leren. 5

Desondanks hield ik stug vast aan de illusie dat er twee klonen van mezelf in huis moesten zitten. Met als voorspelbaar gevolg, dat ik ze beiden de hele dag achter de broek aanzat en wanhopig probeerde te controleren wat ze allemaal (niet) aan het doen waren. 10

In het moderne middelbare schoolsysteem was dat overigens nog niet zo simpel. Zo veranderden bijvoorbeeld pakweg iedere drie weken (!) hun roosters, zodat ik totaal geen zicht meer had op hun schooltijden. Een compleet overzicht van hun huiswerk krijgen was ook nagenoeg onmogelijk, zeker bij mijn zoon, die soms niet eens de moeite had genomen iets zinnigs of leesbaars in zijn agenda te noteren. Aantekeningen in schriften werden tot mijn verbijstering door beiden niet gemaakt. En tijdens proefwerkweken was ik het die van de stress geen oog dicht deed, terwijl de beide hoofdrolspelers doodleuk lagen te ronken in hun bedden. 15

Twee van zulke kinderen onder je dak hebben terwijl je zelf qua plichtsgetrouwheid heel anders in elkaar steekt, is daarom vragen om problemen. Dus ontvouwde zich steeds hetzelfde scenario: als ik langs hun slaapkamer liep en zag dat ze allesbehalve boven de boeken zaten, kon ik het uit ongerustheid over hun barre toekomstbeeld niet laten om er een kritische opmerking over te maken. Daar werd dan weer bits, gestoken of naar mijn idee juist veel te kalm op gereageerd, hetgeen leidde tot de nodige verhitte discussies die steevast eindigden met óf een dichtgesmeten deur (pubers) óf verontwaardigd zwijgen (pubers en/of ondergetekende) óf getergde uitroepen in de trant van “Je begrijpt mij gewoon niet!” (pubers). 20 25

Niet dat ik het niet heb geprobeerd, dat loslaten. Echt, ik heb het af en toe uit mijn tenen proberen te halen maar het lukte me gewoonweg niet. Het kwartje viel bij mij pas toen ze vlak voor hun eindexamens stonden. Bij mijn dochter zou het erom spannen, bij mijn zoon hadden we het al eerder opgegeven want acht verliespunten inlopen met nog een paar maanden te gaan zou toch onmogelijk zijn. Toen ik daarvan doordrongen raakte, voelde ik een ongekende rust over me heen komen en kon ik ineens alles in het juiste perspectief plaatsen. 30

Ik realiseerde me dat er veel ergere dingen waren dan zakken voor het eindexamen. Dan nog maar een extra jaar eraan vast plakken, nou en? Ze waren nog zo jong, één jaar langer erover doen zou ook niet het verschil maken. Deze bewustwording zorgde voor een gevoel van bevrijding, alsof een enorme last van mijn schouders werd gehaald. Zo voelt het dus als je écht loslaat, diep van binnen. 35

Overigens zijn ze destijds allebei toch geslaagd voor hun eindexamen. Mijn zoon heeft een knop omgezet en zich eenvoudigweg voorgenomen dat hij wilde slagen. Daarop heeft hij een enorme eindspurt ingezet. En wat mij in al die jaren van nalopen, vragen, smeken, controleren, straffen, belonen en een flinke portie stress niet gelukt is, lukte toen ineens wel: hij ging hard studeren. Waarom? Gewoon, omdat hij het echt wilde. 40

Als ik vooraf had geweten dat het zo werkte, had ik me jaren van frustratie, geploeter en ellende kunnen besparen.

BLANK PAGE

Permission to reproduce items where third-party owned material protected by copyright is included has been sought and cleared where possible. Every reasonable effort has been made by the publisher (UCLES) to trace copyright holders, but if any items requiring clearance have unwittingly been included, the publisher will be pleased to make amends at the earliest possible opportunity.

To avoid the issue of disclosure of answer-related information to candidates, all copyright acknowledgements are reproduced online in the Cambridge International Examinations Copyright Acknowledgements Booklet. This is produced for each series of examinations and is freely available to download at www.cie.org.uk after the live examination series.

Cambridge International Examinations is part of the Cambridge Assessment Group. Cambridge Assessment is the brand name of University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which is itself a department of the University of Cambridge.